

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

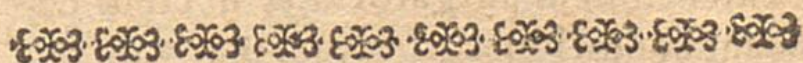
De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Cap. XIV. De præmiis quæ cadunt sub meritum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

DE GRATIA. CAP. XIV. 303
gnitatem, ipsam tamen rationem meriti
in eo complere, quatenus facit ut ope-
rans habeat ius in præmium, quod aliàs
non haberet.

CAPVT XIV.

De præmiis qua cadunt sub meritum.

CONCLUSIO I.

Non potest peccator mereri de cen-
digno gratiam sanctificantem, po-
test tamen eam mereri de congruo.) Pri-
ma pars probatur, tum ex verbis illis
Concilij Trident. sess. 6. cap. 8. Gratis
iustificari à Deo dicimur, quia nihil eo-
rum quæ iustificationem præcedunt, siue
fides, siue opera, ipsam iustificationis
gratiam promeretur.

Tum quia si peccator de condigno
meretur gratiam, hoc fit per dispositio-
nes ad illam; at eiusmodi dispositiones
ad id non sufficiunt, cum illæ, vel sint
remotæ, vel proximæ; & priores, tem-
pore præcedant gratiam, ac proinde sint
opera hominis Deo exosi, qui nihil apud
eum condignè mereri potest ex supradi-

ctis : posteriores verò etsi non tempore, saltem natura antecedant gratiam, sicque sint actus peccatoris, & inimici Dei meriti incapaces.

Dices, cum in eodem instanti reali vltima dispositio informetur à gratia, ea poterit vt sic mereri aliquid de condigno. Verùm quicquid de hoc sit, non sequitur actum illum mereri de facto eam gratiam qua formatur; cum de lege ordinaria principium meriti non cadat sub meritum. Vnde etiam collige peccatorem non mereri de condigno remissionem peccatorum, cum hæc non fiat nisi per gratiam sanctificantem.

Secunda pars ostenditur, nam cum per actum contritionis, vel amoris Dei super omnia peccator se optimo modo disponat ad consequendam gratiam, & ad emergendum è statu peccati, hoc sufficit vt Deus etsi non ex aliqua obligatione, tamen ex congruitate & decentia teneatur illi gratiam infundere: sicut decens est vt homo valde diues pauperem iuuet, qui mediis licitis ad honestum statum è quo deiectus est, redire conatur. Et hoc confirmari potest ex patribus, qui passim peccatoribus pœnitentibus tribuunt aliquod meritum, respectu remissionis peccatorum; id enim intelligen-

DE GRATIA. CAP. XIV. 305
dum est de merito congruo, cum de
condigno strictè sumpto explicari non
possit.

Dices, gratia sanctificans gratis tribui-
tur ex antedictis; ergo non ex merito.
Respondeo non sequi agendo de merito
congruo, quia cum hoc non inducat o-
bligationem, cum liberali & gratuita
donatione consistere potest, ut ex allato
exemplo facilè intelligitur.

Neque dicas Deum teneri facere quid-
quid decens est, hoc enim falsum esse
vel ex eo constat, quia si Deus saluaret
omnes homines, aut crearet alios mun-
dos, hoc per se loquendo valde decens
esset: neutrum tamen facit, quia suppe-
tunt causæ nobis ignotæ, cur id non fa-
ciat.

CONCLUSIO II. Iustus potest
mereri de condigno augmentum gratiæ
sanctificantis, idque per actus etiam ha-
bitu gratiæ remissiores.) Prima pars pro-
batur, tum ex Concil. Trident. sess. 6.
can. 12. vbi anathema dicitur ei qui ne-
gauerit, iustificatum bonis operibus me-
reri augmentum gratiæ, &c. tum quia
opus hominis iusti potest habere omnes
conditiones ad meritum de condigno
necessarias, nempe libertatem, honesta-
tem, & alias de quibus supra.

Secunda pars ostenditur primò ex Trident. iam citato, quod agit generatim de bonis operibus iusti, quæ ab eo per Dei gratiam, & Christi meritum fiunt: at opera charitatis habitu remissiora sunt bona. fiuntque per Dei gratiam, & Christi meritum.

Deinde meritum de condigno fundatur in dignitate specifica & substantiali operis; quæ petenda est ex ordine ad obiectum illius: ex intensione verò in se spectata, sumi potest tantum quidam accidentarius valor operis: quòd autem actus sit intensior, aut remissior habitu charitatis, hoc planè impertinens est ad dignitatem moralem ipsius actus: aliàs sequeretur actum vt quatuor, esse meritorium in habente gratiam vt tria, actum verò vt nouem, nihil mereri in habente gratiam vt decem, quòd certè ridiculum est.

Nota 1. Etsi habitus naturales, vel acquisiti non augeantur nisi per actus intensiores, supernaturales tamen augeri per actus remissiores: & ratio discriminis est, quia actus naturales concurrunt physicè ad productionem, & augmentum habituum naturalium: actus verò supernaturales non nisi moraliter; & meritorie ad productionem, & augmentum superna-

turalium, mouendo Deum ut eos in nobis producat, vel augeat.

Nota 2. augmentum gratiæ respondens actibus remissis, tribui homini statim in hac vita. Deus enim fidelis est in seruandis promissis, quare cum promiserit iusto augmentum gratiæ, ex hypothese quòd bene operetur, nulla ratio est cur tali conditione posita, præmium in aliud tempus differat, præsertim cum tunc iustus illius capax sit.

Ac multò minùs credibile est quod aliqui dicunt, iustum mereri quidem augmentum gratiæ, & gloriæ per actus habitu remissiores, nunquam tamen illud recipere, nisi per actum intensiorem ad hoc se disponat; sic enim ut alia præteream, sequeretur eum qui post totam vitam in flagitijs actam, ad Deum conuerteretur per vnicum actum charitatis ut 6. fore æquè essentialiter beatum, ac illum qui cum vnico charitatis actu intenso, ut 6. innumeros alios actus bonos cuiuscunque generis, sed remissiores edidisset.

CONCLUSIO III. Propriè loquendo non potest iustus mereri de condigno, aut etiam de congruo perseuerantiam.) Prior pars probatur nam hïc per perseuerantiam intelligimus auxilia

omnia præuenientia, & comitantia per
 quæ iustus perseuerat in gratia diuina,
 vsque ad finem vitæ, quæque à puncto
 iustificationis illi tribuuntur. At quòd
 nequeat iustus omnia illa auxilia condi-
 gnè mereri patet, tum quia vt mereatur
 debet habere auxilium efficax præuium
 ad opus meritorium, quodque sit causa
 illius; quare tale auxilium de lege saltem
 ordinaria mereri non potest; tum quia
 etsi præuentus sit tali auxilio: non potest
 de condigno mereri reliqua, quia aliàs
 ià certus esset de sua perseuerantia neque
 ab ea vnquã excidere posset, quãcum-
 que illius vita protraheretur; quod tamen
 admitti non potest.

Posterior pars ostenditur, nam etiam
 ad meritum de congruo prærequiritur
 auxilium efficax, quòd proinde sub illud
 cadere non potest; quare cùm perseue-
 rantia vt à nobis iam accipitur, com-
 plectatur omnia auxilia quæ tribuuntur
 iusto ab instanti iustificationis; repugnat
 quòd iustus per opera quæ post adeptam
 iustitiam elicit, eam vel de congruo me-
 reatur.

Dices Augustinum oppositum docere
 lib. de Dono perseuerantiæ cap. 6. cùm
 ait, hoc ergo Dei donum (scilicet per-
 seuerantiam) suppliciter mereri potest.

DE GRATIA. CAP. XIV. 309

Respondeo Augustinum non loqui de perseverantia in dicto rigore, sed tantum velle hominem iustum præuentum iam auxiliis gratiæ, posse de cætero mereri ex congruitate, alia auxilia ad perseverandum necessaria.

Quod adhuc non ita intelligi debet, ut iustus per vnum aut alterum actum bonum mereatur de congruo omnia auxilia, quæ ad perseverandum toto, eoque diuturno vitæ tempore sunt necessaria; sed ita ut per aliquem actum bonum possit impetrare auxilium ad alium actum, & per hunc ad tertium, sicque deinceps vsque ad finem vitæ. Iste enim modus obtinendi perseverantiam successivè, & veluti per partes, ut & magis ordinarius est, ita minùs patet iis incommodis quæ contra alium virgeri possunt.

CONCLUSIO IV. Etsi iustus non possit de condigno mereri reparationem post lapsum, ex probabili tamen sententia potest eam interdum mereri ex congruo.) Prior pars probatur, tum quia ex dictis, non potest iustus condignè mereri ne cadat; ergo multò minùs ut resurgat post lapsum: tum quia non potest iustus mereri reparationem post lapsum, nisi per opera bona quæ exercet, quandiu iustus est: illa autem opera om-

nia superueniente peccato lethali mortificantur, vt loquuntur Theologi, ita vt quandiu status ille durat, non habeat proximè ius iustitiæ erga Deum. Quare sicut iustus non potest mereri de condigno vt Deus illi conferat gloriam, etsi postea in peccatum labatur: ita neque quòd tunc eum in suam amicitiam recipiat.

Posterior pars ostenditur, quia interdum accidit vt iustus, post longam in exercitio bonorum perseuerantiam, graui aliqua tentatione deuictus cadat in peccatum mortale: tunc autem est valde credibile, Deum ob tot præcedentia hominis merita moueri, ad conferendam illi gratiam efficacem, per quam à peccato resurgat. Confirmatur, nam vt plurimum eiusmodi homines à peccato suo resurgunt, adeoque recipiunt auxilium efficax ad conuersionem, citiùs quàm alij, cuius discriminis ratio ex eorum meritis antecedentibus non incongruè sumi potest.

Nota hanc doctrinam non debere extendi, ad omnes qui à peccato resurgunt; cum plerique post adeptam gratiam facile in peccata ruant, & bona opera quæ ante lapsum exerceant, non tanti momenti sicut vt Deum, vel ex congruo mo-

DE GRATIA, CAP. XIV. 31r
ueant ad conferenda illis auxilia gratiæ,
per quæ à peccato resurgant.

Verum quòd nullus possit sibi etiam
de congruò, mereri reparationem post
lapsum, ea ratione à fortiori probatur;
quia nequidem iustus potest alteri in
peccato existenti mereri primam gra-
tiam, propter impedimentum peccati.
Respondeo, hanc suppositionem negari
posse; cum omnes communiter sentiant,
viros sanctos pro peccatoribus orantes,
iis obtinere gratiam per quam conuer-
tantur, dictumque illud Augustini in
omnium ore versetur, nisi orasset Ste-
phanus, Ecclesia Paulum non habe-
ret.

CONCLUSIO V. Probabile
est posse hominem mereri de condigno
primam gloriam, per actum illum quo
extra Sacramentum vltimatè ad gratiam
habitualemente disponitur.) Probatur 1. quia
etsi eiusmodi actus spectatus vt naturæ
antecedit gratiam habitualemente, non pos-
sit esse de condigno meritorius, quia sic
est opus peccatoris; vt tamen in sequenti
signo naturæ coniunctus est cum gratia
sanctificante, & ab ea formatus, nil vetat
quin de condigno mereatur primam
gloriam: cum sit actus liber, honestus, sa-

pernaturalis, & hominis iam Deo grati, &c.

Probatur 2. quia aliàs sequeretur; nullum beatum totam gloriam ex meritis consequi: quod sane quicquid dicant aliqui, non valdè cohæret cum Concilio Tridentino sess. 6. can. 32. statuente, iustificatum bonis operibus mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & augmentum gloriæ; vbi per vitam æternam, quam distinguit ab augmento gloriæ, non nisi ipsam primam gloriam essentialem intelligere potest. Sequela ostenditur, quia omnium consensu homo non meretur primam gloriam, per actus antecedentes, aut subsequentes iustificationem.

Dices 1. homo non meretur primam gratiam habitualem, ergo nec primam gloriam illi respondentem. Non sequitur, quia non repugnat quod gloria debeat homini, & titulo hæreditatis propter gratiam, & titulo meriti propter opus bonum.

Dices 2. quando iustus accipit ex merito augmentum gratiæ, non propterea opus illius fit magis meritorium: ergo similiter actus contritionis per gratiam aduenientem non augetur in ratione meriti. Verùm non est par ratio, quia
in

DE GRATIA. CAP. XIV. §13
priori casu actus iusti supponit gratiam
sanctificantem, à qua suam dignitatem
accepit, in posteriori verò gratia sancti-
ficans non præcessit: quare non mirum est,
quòd ea quæ aduenit opus ipsum digni-
ficet in ordine ad primam gloriam.
Hæc de Pœnitentiâ ad maiorem Iesu
Christi, Virginisque Deiparæ ac D.
Iosephi, & sanctorum omnium gloriam,

de Pecc.